

יא. והנה, ההתעסקות בחינוך בימים אלו היא בגדר ענין שהזמן גרמא - כי ברוב הארצות (שבהם נמצאים רוב מנין ורוב בנין דבנ"י) נותנים בימים אלו, "חופש" לילדים שלא יצטרכו ללמוד לימודים שאינם, "לימודי קדש". ולכן, הרי זה זמן מסוגל ביותר להשתדל שהילדים יוסיפו בלימוד התורה, מאחר שזמנם פנוי יותר, מפני ה, "חופש" מלימודים שאינם לימודי קדש.

[אינני רוצה לקרוא ללימודים אלו בשם, "לימודי חול" - כי באמת היו צריכים להשתדל שלימודים אלו יהיו על טהרת הקדש, היינו, ללמוד חכמת החשבון כדי שיוכלו ללמוד ולדעת את החשבונות והמדידות הקשורות עם הלכות עירובין, או, "חישוב תקופות ומזלות" - כמבואר בגמרא (שבת עה, א) שעז"נ, "כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים".

ובחקקים:

אדמו"ר הזקן מבאר בתניא (פ"ח) שע"י לימוד חכמות חיצוניות, הוא מלביש ומטמא בחי' חב"ד שבנפשו האלקית בטומאת קליפת נוגה שבחכמות אלו, מלבד כאשר, "עושה אותן קרדום לחתוך בהן, דהיינו, כדי להתפרנס מהן בריוח לעבודת ה', או שידוע להשתמש בהן לעבודת ה' או לתורתו, בדוגמת הרמב"ם ורמב"ן ז"ל וסיעתן שעסקו בהן".

והנה, מאחר שאדמו"ר הזקן מדייק בלשנו לומר שע"י לימוד חכמות חיצוניות, "מלביש ומטמא בחי' חב"ד שבנפשו האלקית", היינו, שזהו ענין של טומאה - מובן חומר הדבר. וע"ד ענין הטומאה כפשוטה - שאע"פ שלא רואים שום שינוי בדבר שנטמא, כי לא נגרע ממנו דבר ולא נוסף עליו דבר, ובחיצוניות ובגלוי נראה הדבר כמקודם, אעפ"כ, ע"י הנגיעה בדבר טמא לרגע א' בלבד, קובעת התורה שגם הוא בטמא, ולכן, אינו יכול להכנס לקדש כו' - עד כדי כך חמור ענין הטומאה!

וענין זה נוגע לכהן, ללוי, לישראל, ואפילו לגר - אלא שישנם חילוקי דרגות בדבר לפי ערך הטהרה הנדרשת מכאן"א. אבל עכ"פ - כללות ענין הטומאה הוא דבר חמור אצל כאו"א, ועד שישנם כמה חומרות ואיסורים, גדרים וסייגים הקשורים עם ענין הטהרה והפכו.

ויתירה מזו: ענין הטומאה נוגע אפילו לקטן שבקטנים - למרות שאינו חייב בכל עניני התורה ומצוותיו. וכמובן בפשטות שכאשר תינוק בן יומו נוגע בדבר בלתי טהור, הרי זה פועל בו שינוי עיקרי, עד שצריכים להזהר שלא יגע בעניני קדשים, תרומות ומעשרות, וכיו"ב. ומזה מובן גדול החומר שבענין הטומאה - מאחר שלא מצינו עד ענין שבו יהיו שוים תינוק בן יומו ואדם גדול בן מאה ועשרים שנה, מלבד בנוגע לענין הטומאה.

ועפ"ז מובן חומר הענין דלימוד חכמות חיצוניות - שהרי אדמו"ר הזקן אינו כותב לשון של איסור, פסול, וכיו"ב, אלא לשון של טומאה, שזהו ענין חמור ביותר.

אבל לאידך - מאחר שישנה כללות המציאות דחכמות חיצוניות, מובן שבחדאי ישנה אפשרות להשתמש בזה לעניני טוב וקדושה. וע"ד המבואר בענין, "וגם רשע ליום רעה" - "שישוב מרשעו ויעשה הרע שלו יום ואור למעלה" (תניא פכ"ז).

וכפי שמסיים בתניא שישנה אפשרות להשתמש בלימוד חכמות חיצוניות עבור עניני טוב וקדושה - "אלא אם כן עושה אותן קרדום לחתוך בהן, דהיינו, כדי להתפרנס מהן בריוח לעבודת ה', או שידוע להשתמש בהן לעבודת ה' או לתורתו, בדוגמת הנהגת הרמב"ם והרמב"ן.

ומובן, שכאשר מדובר אודות פרנסתו ופרנסת בני ביתו - אין לך שוחד גדול מזה, ובפרט כאשר מדובר לא רק אודות פרנסתו א' בלבד, אלא אודות כללות פרנסתו ופרנסת בני ביתו במשך כל ימי חייו, ומאחר ש, "השוחד יעור פקחים ויסלף דברי צדיקים", מובן, שהאדם אינו יכול לסמוך על עצמו בדבר זה, מפני היותו משוחד כו', ולכן, עליו למצוא משהו שיכול לפסוק בענין זה, לספר לו אודות מעמדו ומצבו, ואז יוכל לברר אם לימוד זה הוא דבר המטמא את חב"ד שבנפשו האלקית, או שזהו דבר המותר - לצורך פרנסתו, או כאופן נעלה יותר - שלימוד זה עצמו הוא על טהרת הקדש, מאחר שמנצל זאת ללימוד הלכות עירובין, חישוב תקופות ומזלות, וכיו"ב.

ולכן, אינני רוצה לקרוא ללימודים אלו, "לימודי חול" - מאחר שלימודים אלו היו צריכים להיות, "על טהרת הקדש".